

05.01.2018

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite OM 7/41/2017 ; OM038:00/2017; lausuntopyyntö muistiolounnoksesta 'Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen'

Asia **Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto oikeusministeriön lausuntopyyntöön muistiolounnoksesta 'Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen'**

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa:

Kirjastolain (1492/2016) 12 §:n 2 momentissa säädetään, että kunta voi periä myöhässä palautetuista aineistoista ja varatun aineiston noutamatta jättämisestä kohtuullisen, enintään suoritteiden tuottamisesta kunnalle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää vastaavan maksun. Lain 15 §:ssä säädetään lainauskiellosta ja käyttökiellosta. Lainauskiellon saa, jos aineistoa ei palauta määräajassa tai jättää maksut maksamatta. Käyttökielto määrätään, kuntoistuvasti tai olennaisesti aiheuttaa häiriötä kirjaston toiminnalle, vaarantaa kirjaston turvallisuutta tai vahingoittaa kirjaston omaisuutta. Muutoksenhakuun sovelletaan kuntalakia. Järjestelmä on yleisesti tunnettu ja toimivaksi havaittu, joten muuttamis- ja kehittämistarpeita ei ole.

Opintotukilaki (65/1994) koskee opintotukea ja toimivaltaisena viranomaisena on Kansaneläkelaitos. Kelan etuuksien liikamaksuista seuraavassa takaisinperinnässä tai epäilyssä väärinkäytöksissä ei ole olemassa hallinnollisia rangaistusluonteisia seuraamuksia. Opintotuen takaisinperintään liittyvät seuraamukset liittyvät kiinteästi opintotuen myöntämisperusteisiin ja ovat siten jatkossakin tarkoituksenmukaisinta säätää opintotukilaissa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 9 luvussa säädetään turvallisesta opiskeluympäristöstä. Lain 85 §:ssä säädetään kurinpidosta ja 86 §:ssä kurinpidosta asuntolassa. Lain 85 §:n mukaan voidaan antaa kirjallinen varoitus, erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi tai evätä osallistuminen opetukseen kolmen työpäivän ajaksi. Lain 86 §:n mukaan voidaan antaa kirjallinen varoitus liittyen asuntolaan ja erottaa määräajaksi asuntolasta. Hallinnollisten seuraamusmaksujen käytöstä ei ole säädetty. Myös perusopetuslain (477/2003) 36 §:ssä ja lukiolain (629/1998) 26 §:ssä säädetään kurinpidosta.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä ei ole suunnitteilla hallinnollisten seuraamusmaksujen käytön laajentamista, koska ne soveltuvat huonosti hallinnonalan lainsäädännön rikkomusten seuraamuksiksi. Toiminta on yleensä taloudelliselta luonteeltaan ohutta, jol-

loin seuraamukset saattaisivat muodostua toimijoille kohtuuttomiksi. Tällä hetkellä ja todennäköisesti myös tulevaisuudessa huomattava osa toiminnasta rahoitetaan julkisilla varoilla. Pääsääntöisesti valtion varojen väärinkäytöstä seuraa varojen takaisinperintä, johon liittyy koronmaksuvelvollisuus palautettavalle määrälle. Joskus takaisinperintää kuitenkin kohtuullistetaan korkojen osalta ja erityisen harvoissa tapauksissa myös pääoman osalta. Eräät tapaukset ovat myös täyttäneet rikoksen tunnusmerkistön.

Kansliapäällikön sijaisena,
Ylijohdaja

Riitta Kaivosoja

Vanhempi hallitussihteeri

Rami Sampalahti

Jakelu Marietta Keravuori-Rusanen